

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι Δρ. 8
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Φρ. Χρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Ἡῦτα αἰτήσεις ἀπευσθύνεται :
Διεύθυνσιν **Φωνῆς τῆς Ἡπείρου**
Ἀ θ ῆ ν α ς

Συνεπληρώθησαν δύο ἔτη ἀφ' ἧς ἡμέρας οἱ Κρήτες ἐξεγειρόμενοι ἀπετίνασσαν τὸν κοινορτὸν ὃν εἶχεν ἐπισωρεύσει εἰς τὸ πολίτευμά των ἡ αὐθαρεσία των διοικητῶν τῆς Πύλης καὶ προσέθετον εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτῶν τὴν ἡρωικὴν σελίδα τοῦ Βάμου. Ἐκτοτε διατελοῦσιν εἰς μετέωρον κατάστασιν, ἐν ἀγωνιώδη ταραχῇ, ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τοῦ μέλλοντος. Τρέφονται μὲ ἐλπίδας, λαμβάνουν διαβεβαιώσεις περὶ ἐλπίδων καὶ οὐδὲν σημεῖον πρὸς πραγμάτωσιν τῶν ἐλπίδων τούτων θετικὸν ἀναφαίνεται εἰς τοὺς διπλωματικούς κύκλους. Εὐλογος δὲ πολὺ εἶναι ἡ ἀγωνία αὕτη τῶν μεγαθύμων τέκνων τῆς μαρτυρικῆς νήσου, διότι ἐπὶ τόσα ἔτη ἐδραπέτευεν ἀπὸ τὰς ἐστίας των ἡ γαλήνη καὶ ἡ εἰρηνικὴ συμβίωσις, πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῶν ὡς πλάνητες περιφέρονται ἐν ξένῃ γῇ ἐπαιτούντες καὶ αὐτὸν τὸν ἄρτον.

Ἡ λύσις τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος δὲν εἶναι πόσον εὐχερὴς, ὅσον ὑπέθετον οἱ ἐν Ἀθήναις λύται ὅλων τῶν Ἀνατολικῶν ζητημάτων καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἐκμεταλλεύονται πᾶσαν ἐξωτερικὴν περίστασιν πρὸς ἐκλογικούς σκοπούς. Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ λυθῇ εὐκόλως τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ καὶ σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους βεβαίως θὰ ἦτο ἤδη εἰς τὴν λύσιν αὐτοῦ ἀπὸ τὸ 1866, ἀπὸ τὸ 1887 καὶ ἐτι βραδύτερον. Ἀλλ' ἄς εὐχηθῶμεν ὅτι δὲν εἶνε μακράν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐπιτέλους θὰ τεθῇ καὶ ἐκεῖ ἡ τάξις καὶ ἡ εὐνομία. Ἀς μὴ ἐξετάζωμεν τοὺς τύπους ὑπὸ τοὺς ὁποίους θὰ λειτουργήσῃ τὸ νέον πολίτευμα; ἀρκεῖ νὰ ἀτενίσωμεν μόνον εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον καὶ νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὴν ἐννοίαν αὐτοῦ. Ἐὰν σήμερον θὰ κυβερνηθῇ ἡ Κρήτη ὑπὸ προσωρινὸν πολίτευμα οὗ τὴν ἐφαρμογὴν θὰ ἀναλάβωσιν οἱ ναύαρχοι μετὰ τοῦ προεδρίου τῆς Κρητικῆς Συνελεύσεως, οὐδὲν σημαίνει. Τὸ πολίτευμα, τοῦτο εἶνε ὁ πρόδρομος τοῦ ἄλλου πολιτεύματος τὸ ὁποῖον θὰ κληθῇ νὰ ἐφαρμόσῃ ὁ πρίγκηψ Γεώργιος. Ἐχει ἤδη ἀποφασισθῇ τοῦτο καὶ οὐδεμίαν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται συγχρόνως καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ ἐρωτήσωμεν.

— Διὰ τί νὰ μὴ διορισθῇ τῶρα ὁ πρίγκηψ; Ἡ ἐρώτησις εἶνε τόσο ἀπλὴ ὥστε εἰάν ἐπιμείνωμεν εἰς αὐτὴν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὡς ἀπάντησιν.

— Διότι δὲν εἶνε δυνατόν ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις νὰ διορισθῇ.

Ἡ Πύλη ἀντιτάσσει καὶ θὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ πρίγκηπος πᾶσαν ἀντίστασιν καὶ θὰ ἐναντιωθῇ μέχρι τέλους νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν στρατὸν αὐτῆς ἐκ Κρήτης. Αἱ δυνάμεις ἐπέισθησαν φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐγκατασταθῇ ὁ πρίγκηψ ἐν Κρήτῃ. Ἡ Πύλη, καὶ ἂν αἱ δυνάμεις θελήσωσι νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν βίαν, θὰ ἀποφασίσῃ καὶ τελευταῖον κτύπημα νὰ κατα-

φέρῃ κατὰ τῆς βίας. Εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως χάνει τὴν Κρήτην. Καθ' ἣν ὅμως ὥραν θὰ ἀποβιβάζεται ὁ πρίγκηψ Γεώργιος ὑπὸ τοὺς κρότους τῶν τηλεβόλων, ὁ ἐκ δεκακισχίλιων ἀνδρῶν τουρκικὸς στρατὸς καὶ ὁ ἄλλος ὀθωμανικὸς πληθυσμὸς εἶνε δυνατόν νὰ μείνῃ ἀπαθὴς θεατὴς τῶν γεννησομένων;

— Πιθανὸν ὄχι.

Διὰ νὰ προληφθῶσι δὲ ἐνδεχόμενα ἀτακτήματα ἐπαναφέροντα τὴν Κρήτην εἰς αἱματηροὺς ἀγῶνας ἀπεφασίσθη, φαίνεται, ὑπὸ τῶν δυνάμεων ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προσωρινοῦ πολιτεύματος, διαρκούντος τοῦ ὁποῖου θὰ ἀπομακρυνθῇ ἅπας ὁ τουρκικὸς στρατὸς καὶ θὰ ἐπέλθῃ τάξις τοιαύτη, ὥστε νὰ καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ παρουσία τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου διὰ τὴν ἐδραίωσιν τῆς διοικήσεως τοῦ τόπου. Τὸ πολίτευμα ἐξεπονήθη ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τῶν συνεληθόντων ἐκεῖ πρεσβευτῶν καὶ κατὰ τύπους θέλει ἀνακοινωθῇ καὶ εἰς τὸν Σουλτάνον. Συγχρόνως δὲ οἱ ναύαρχοι ἐκάλεσαν τὸν πρόεδρον τῆς Κρητικῆς Συνελεύσεως ἵνα ἀνακοινώσωσιν αὐτῷ τοὺς ὅρους τοῦ πολιτεύματος.

ΕΚ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Τῇ 15 Ἰουνίου 1898

Παρήγορος ἔνεκα τῆς ἐνστερνουμένης ἡμῖν πενίας εἶνε ἡ εἰδήσις ὅτι αἱ ὀθωμανικὴ καὶ Ἑλληνικὴ κυβερνήσεις ἐπελήρθησαν σπουδαζόντως καὶ σοβαρῶς τοῦ ζητήματος τῶν ἰδιωτικῶν ἀποζημιώσεων τῆς Ἡπείρου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου. Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ συμπέρασμα τῆς ἐργασίας ταύτης θὰ εἶνε ἀκριβοδικαῖον διότι δέον ἀμφότεραι αἱ Κυβερνήσεις νὰ μεριμνήσωσι πατρικῶς ἢ μὲν πρώτη διότι ἄρχει ὑπηκόων οἵτινες δέον νὰ εὐμερεῶσιν διὰ νὰ μὴ ἔχῃ λυπηρὰς ἀσχολίας ἡ δὲ δευτέρα διότι εἶνε ἡ ἱστορικὴ καὶ ἠθικὴ αὐτῶν μήτηρ. Πρὸς τοῦτο καὶ χάριν τῆς σοβαρότητος μεθ' ἧς δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ζήτημα καὶ χάριν τῆς εἰλικρινοῦς ἐφαρμογῆς τῶν ληφθησομένων ἀποφάσεων κρίνομεν ἀπαραίτητως ἀναγκαῖον νὰ εἰπώμεν ὀλίγα τινά. Νὰ περιγράψωμεν ἐν μακρῷ τὰς ἐκ τοῦ πολέμου προελεύσας ἀνυπολόγιστους ζητίας ἐν Ἡπείρῳ κρίνομεν ὅπως περιττόν. Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ προηγούμενα φύλλα ἐν ἐκτάσει παρεστήσαμεν τὴν τῶν χωρικῶν πένιαν οἵτινες ἀπολέσαντες πᾶν ὅ,τι εἶχον ἔνεκα τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ ἄστυλον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους δὲν ἔχουσιν οὔτε μὲ τί νὰ τραφῶσιν σήμερον, τὰ μοναστήρια καὶ αἱ ἐκκλησίαι ἀνὰ τὴν Ἡπείρον ἐν γένει ἀπώλεσαν μέγιστον τῶν κεφαλαίων των μέρος, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ αὐταὶ πλείστα κατεστράφησαν ὡς αἱ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἐπιτροπὴ ἰδίαις ὁμμασιν ἀντελήφθησαν. Ἀπειράριθμα εἰσὶ τὰ δηωθέντα χωρία καὶ οἱ ἰδιῶται δὲ ἐν ταῖς πόλεσιν ὡς καὶ τῶν ἀμέσων συνδέσμων μὲ τὰς ἐργασίας τῶν ἐξωτερικῶν κτημάτων των καὶ σχέσεων τὰς ὁποίας εἶχον ἐζημιώθησαν τοσοῦτον ἀρκετὰ ὥστε κινδυνεύει ἡ ὑπαρξὶς των, ἰδιῶται οἵτινες ὑπῆρξαν θερμοὶ ἐργάται καλῆς καὶ γενικῆς τοῦ τόπου προόδου. Διστάζομεν δὲ νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὴν εἰδήσιν ὅτι ἡ Πύλη διὰ τῶν ἰδιωτικῶν ἀποζημιώσεων ἐζήτησε νὰ πληρωθῶσιν οἱ τροφοδοταί

τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς τῆς Θεσσαλίας· διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον κατεβλήθησαν 4,000,000 λιρῶν ὡς ἀποζημιώσεις, σκοπὸν ἔχουσα τὰς στρατιωτικὰς πρὸ πάντων δαπάνας τῆς Τουρκίας ἐν αἷ· καὶ ἡ τροφή τοῦ στρατοῦ τῆς. Τὸ ἐπιδικασθόμενον λοιπὸν ποσὸν διὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα τῆς Ἡπείρου καὶ διὰ τοὺς ζημιωθέντας ἰδιῶτας πρέπει νὰ καθορισθῇ ὅσον τὸ δυνατόν δικαιοτέρον καὶ ἀκριβέστερον καὶ οἱ διανομὴ νὰ γείνη εἰλικρινῶς. Εὐπαρρησιάστως δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ διανομὴ νὰ ἐνεργηθῇ διὰ διεθνούς ἐπιτροπῆς ἥτις καὶ παράπονα θὰ προλάβῃ καὶ πᾶσαν ἐνδεχομένην παρεξήγησιν. Καλὸν δὲ εἶνε δι' αὐτοκρατορικοῦ τοῦ Σουλτάνου ἱραδὲ νὰ διακοπῶσι προσωρινῶς αἱ ἐκ τοῦ πολέμου προερχόμεναι δίκαια διὰ τὰς ἐνοικιάσεις καθ' ἃς ὑποχρεοῦνται μικροὶ ἐνοικιασταὶ νὰ πληρώνωσιν εἰς βαθυπλοῦτους ἰδιοκτῆτας ἐνοίκιον διὰ εἰσόδημα τὸ ὁποῖον ἐχάθη ἔνεκα τῆς διόδου καὶ καταστροφῆς τὴν ὁποίαν συνεπήγαγον οἱ ἀλληλομαχόμενοι στρατοὶ ὡς συνήθως συμβαίνει ἐν πολέμοις. Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τοῦ τραγυλαφικοῦ πρὸ πάντων ἐνταῦθα τοιαῦται δίκαια ἀντὶ τοῦλάχιστον νὰ διεξάγωνται ἐν τοῖς πρωτοδικείοις (πολιτικοῖς) δικαστηρίοις συζητοῦνται ἀτάκτως ἐν ἐμποροδικείῳ ἐν ᾧ συνεσπειρώθησαν ὅ,τι χαμερπέστερον ἔχει ὁ τόπος καὶ κατεπνίγεται πᾶσα ἐννοίαν δικαιοσύνης καὶ ἐν ᾧ παρανομώτερα χρονικά δὲν ἔχουσιν ὑπάρξει μέχρι τοῦδε ποτέ. Ἐκάμαμεν τὴν παρέκκασιν ταύτην ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἐμποροδικείου ὅπερ ἔδει νὰ ᾖ τὸ τελειότερον δικαστήριον δικαστήριον, πάσχει κυριολεκτικῶς ὁ τόπος καὶ ὀλιγοροῦσιν ἡ κυβερνήσις καὶ οἱ ἐλεγκταί, καὶ κρίνομεν ἀπαραίτητως ἀναγκαῖον νὰ ζητήσῃ τὴν βελτίωσιν ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὸν ἰδιοφυίᾳ καὶ πατρικῇ μερίμνῃ μεθ' ὧν πρέπει νὰ προνοῇ περὶ τῶν ὑπηκόων του. Ἐπανερχόμενοι δὲ εἰς τὸ θέμα μας τῆς ἀποζημιώσεως ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διανομὴν κρίνομεν καλὸν νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι εἰάν ἀφεθῇ τὸ σημαντικώτατον τοῦτο ζήτημα εἰς τὴν μερίμναν τῆς Πύλης καὶ μόνως μέγιστοι ὑπάρχουσι κίνδυνοι ὅτι θὰ διαφύγῃ τοῦ προορισμοῦ του. Ἀφ' οὗ καθυστεροῦνται ἀκόμη ἐπιδόματα τροφοδοτῶν οἵτινες εἰσὶν ἐγγύρωτοι ἐμποροὶ δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν οἰκονομικὴν τελειότητα δι' εὐρύτερα καὶ λεπτότερα ζητήματα ὥστε τὸ μόνον συντελεστικὸν μέτρον εἶνε διεθνὴς ἐπιτροπὴ. Πλὴν δὲ τούτου ἡ ὅλη ἐργασία πρέπει νὰ σπεύσῃ διότι αἱ ἀνάγκαι εἰσὶ λίαν ἐπείγουσαι, ἔφ' ὅσον δὲ παρατείνεται ἡ παρούσα ἐκρυθμὸς κατὰστάσις πέπλον ἔχουσα τὴν δυστυχίαν καὶ μόνην οὐδὲν καλὸν πρέπει νὰ ἐλπίζεται καὶ οἱ ἀρμόδιοι δέον νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ φάρμακα εἶνε προωρισμένα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς νεκρούς. Ὅταν δὲ θὰ ἀνάγκασθῶσιν, οἱ ἀτυχήσαντες νὰ ἐκπατρισθῶσιν ἔνεκα τῆς πείνης τότε βεβαίως ἀγνώστους θὰ σώσωσιν ἐν Ἡπείρῳ αἱ ἀποζημιώσεις, τοὺς ἀπόντας δυστυχεῖς ἢ τοὺς νεκροὺς ἀλθάνους; Ἀμείσον λοιπὸν συμφέρον πάντων εἶνε νὰ ἐπισπευθῶσι τὰ πορίσματα τῶν διαπραγματεύσεων ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς διὰ νὰ ὑπάρξῃ τοῦλάχιστον μικρά τις παρηγορία εἰς τὰ ἐπακολουθήσαντα δεῖνά. Ἡ Ἑλληνικὴ κυβερνήσις ἔχει πλήρη καὶ σπουδαίαν εὐθύνην. Εἰς τοὺς Θεσσαλοὺς ζημιώσαντας μὲν ἀλλ' ἐπανελθόντας

γνησίας και ανεχώρησε διά Τζοδήλαν ο κ. Θεοφάνης Ρέσου, εκ Σμύρνης και ανεχώρησεν εις Μάκρην ο κ. Νικ. Ζαζορίδης, εκ Σμύρνης και ανεχώρησεν εις Πρέβεζαν ο εκ Δρεσθηνίου κ. Θωμάς Αλεξίου, εκ Σερβίας και ανεχώρησεν εις Αρτσίσταν ο κ. Ι. Μιχαήλ, εκ Κων]πόλεως ο εκ Μολίτσας κ. Β. Στεφανίδης ιατρός.

— Αφίκετο εκ Γοτίστης και ανεχώρησεν εις Κωνσταντινούπολιν ο κ. Αναστ. Καραγιώργος, εκ Βίτσης μετά της αδελφής του Άννας Βετούνη και ανεχώρησεν εις Καβύλλαν ο κ. Ι. Σείδης.

— Αφίκοντο εκ Δρεσθενίου και ανεχώρησαν διά Σμύρνην ο κ. Γ. Γκονόπουλος και Άθ. Ξεάρχου, εκ Γρεβενιτίου και ανεχώρησεν εις Σμύρνην ο κ. Αναστ. Χατζή Ιωάννου, εκ Γοτίστης και ανεχώρησε διά Κων]πολιν ο κ. Χρ. Δημητρίου, εκ Κάτω Βίτσης

και ανεχώρησαν διά Σμύρνην ο κ. Β. Στεφανίδης και Άριστ. Καραγιαννίδης, εκ Βραδέτου και ανεχώρησεν εις Ρουμανίαν ο Έλευθέριος Καρέτσας, εκ Νεγάνων και ανεχώρησε διά Ρουμανίαν ο κ. Χρυσόστομος Καρακώστας, εκ Βοθούνης μετά του αδελφού του Κωνσταντίνου και ανεχώρησε διά Ρουμανίαν ο κ. Ι. Ράπτης.

— Αφίκετο εκ Λευκάδος μετά της κυρίας του και ανεχώρησε διά Σύρον ο έμπορος κ. Δ. Μήτσος.

— Ανεχώρησεν εις Ιωάννινα ο εκ Μπούλας κ. Ι. Προφύρης και Αρτσίσταν ο κ. Χαρίλαος Λιούμας, υιός του φίλου δικηγόρου κ. Άθ. Λιούμα.

— Αφίκετο εκ Τσαρπλανών μετά του υιού αυτού Κωνσταντίνου ο κ. Γ. Στεργιόνης και ανεχώρησεν εις Τάνταν της Αιγύπτου.

— Ανεχώρησε προχθές εις Τσαρπλανά ο νεαρός

μαθητής κ. Κ. Φίλιος, υιός του κ. Φιλίππου Φίλιου, ευδοκίμως υποστάς τας εν τη 1η τάξει του γυμνασίου εξετάσεις αυτού και διακριθείς μεταξύ των συμμαθητών του, διόπερ και συγχάριμεν αυτόν από καρδιάς.

— Αφίκετο εκ Άλεξανδρείας ο κ. Ν. Μηλιώτης έμπορος και ανεχώρησε διά Πρεβέζης εις Μετσόβον

ΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ Η ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Εἶνε περιττόν νά συστήσωμεν τό Ενεοδόχειον τοῦτο καθὼς καί τὸν Διευθυντὴν αὐτοῦ, διότι εἶνε εἰς ἀπαντας γνωστὸς διὰ τὰς εὐκολίας τὰς ὁποίας παρέχει εἰς τοὺς διερχομένους ἡμετέρους πατριώτας.

Ὁ βομβαρδισμὸς τῆς Πρεβέζης. — Ἀναχώρησις τῶν «Σπετσῶν».

Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 6ης πρὸς τὴν 7ην Ἀπριλίου, τὸ θωρηκτὸν «Σπέτσαι» κατέφθασεν, ὅπως ἐνισχύσῃ τὸν στόλον τοῦ πλοίαρχου Κριεζῆ. Ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τοῦ θωρηκτοῦ τοῦτου δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐν τῷ κόλπῳ εἰσοδὸν αἱ «Σπέτσαι» πηρέμεναν ἔξω, συνενωθεῖσαι μετὰ τοῦ «Ν. Μιαούλη» καὶ τοῦ «Β. Γεωργίου».

Ὁ κανονιοβολισμὸς τῆς Πρεβέζης ἐπανελήφθη τὴν πρωίαν τῆς 7ης Ἀπριλίου ἐξακολουθήσας καὶ κατὰ τὴν 8ην καὶ 9ην ἰδίῳ μηνός, ὑφ' ὧν τῶν σκαφῶν, πλὴν τῶν «Σπετσῶν», αἵτινες διαταχθεῖσαι νά ἐωθοῦν μετὰ τῆς ἀνατολικῆς μοίρας, ἀνεχώρησαν τὴν 7ῃ Ἀπριλίου.

Τὴν ἐσπέραν τῆς 9ης Ἀπριλίου, ἡ Δυτικὴ Μοῖρα ἀνεχώρησεν εἰς Κέρκυραν, ὅπως ἀνθρακεύτῃ. Ὁ βομβαρδισμὸς τῆς Πρεβέζης μετεβλήθη ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς πολιορκίαν. Τὰ τουρκικὰ φρούρια εἶχον ὑποστῆ σημαντικὰς ζητίας, αἱ δὲ ἑλληνικαὶ ἐρημερίδες προανήγγελλον καθ' ἑκάστην διὰ τὴν ἐπιούσαν καὶ μίαν παράδοσιν τῆς Πρεβέζης, τὴν ὁποίαν ὅμως μάτην ἀνέμεναν μέχρι τοῦ πέρατος τοῦ πολέμου.

Μονομαχία πυροβολικοῦ. — Ἡ διάβασις ἐκ τοῦ Μπάνι.

Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν αἱ ἐχθροπραξίαι εἶχον ἐπίσης ἀρχίσει καὶ κατὰ ξηράν. Τὴν 6ην Ἀπριλίου, περὶ τὴν 3ην μεταμεσημβρινὴν ὥραν, αἱ ἑλληνικαὶ πυροβολαρχίαι τῆς Ἀρτης ἤνοιξαν τὸ πῦρ κατὰ τοῦ τουρκικοῦ πυροβολικοῦ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Ἰμαρέτ. Τὸ Ἰμαρέτ ἀνταπήντησε μέχρι τῆς νυκτός, οὐδὲν ὅμως ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα ἐπέφερεν ὁ ἀμοιβαῖος αὐτὸς κανονιοβολισμὸς.

Ταυτοχρόνως μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς μονομαχίας τοῦ πυροβολικοῦ, αἱ προφυλακαὶ τῶν δύο στρατῶν χωριζόμεναι ἀπ' ἀλλήλων μόνον διὰ τοῦ πλάτους τοῦ ποταμοῦ, ἤρχισαν τοὺς πυροβολισμούς, ἀπὸ τοῦ Πέτα μέχρι τοῦ Μπάνι.

Εἰς λόχος τοῦ ἑλληνικοῦ μηχανικοῦ, τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἤρχισε τὴν κατασκευὴν γεφύρας διὰ βραλείων. Ἡ γεφυρα αὕτη κατεσκευάσθη παρὰ τὸ Μπάνι καὶ εἰς σημεῖον ὅπου τὸ πλάτος δὲν ὑπερέβαινε τὰ 50 μέτρα.

Περὶ τὴν 7ην πρωινήν ὥραν τῆς 7ης Ἀπριλίου, ἡ μονομαχία τοῦ πυροβολικοῦ ἐπανελήφθη, διαρκέσασα μετὰ τινὰς διακοπὰς, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Οἱ Τούρκοι διετήρησαν ἀπέναντι τῆς Ἀρτης, συνεχῆς καὶ ζωηρὸν πῦρ πείκτου μέχρι τῆς μεσημβρίας, ἀπὸ ταύτης δὲ μέχρι τῆς ἐσπέρας, ἀραιότερον. Οἱ Ἕλληνες ἀπήντησαν εἰς τὸ πῦρ αὐτὸ τῶν Τούρκων, αἱ ἀπώλειαι ὅμως ὑπῆρξαν ἀσήμαντοι. Οἱ Τούρκοι δὲν ἤρθησαν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκτὸς μόνον 4 πληγωμένους.

Μόλις ἐπερατώθη ἡ κατασκευὴ τῆς γεφύρας τοῦ Μπάνι, οἱ Ἕλληνες ἤρχισαν τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ περὶ τὴν 5ην ἐσπερινὴν ὥραν. Αἱ ἑλληνικαὶ κανονιοφόροι ἐπλησίασαν πρὸς τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ ἵνα προστατεύσουν διὰ τῶν πυρῶν τῶν τὴν διαβάσιν τοῦ στρατοῦ. Οἱ Τούρκοι ὅμως μὴ ἔχοντες εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο εἰμὴ μόνον δύο τάγματα, ἀντέταξαν ἀσθενεστάτην ἀμυναν. Τοιουτοτρόπως ὁ λόχος τοῦ μηχανικοῦ, ὁ συνδύσας τὰς ὁχθὰς τοῦ ποταμοῦ διὰ τῆς γεφύρας διήλθε πρῶτος, τὸν ἠκολούθησε δὲ κατόπιν περὶ τὴν ἐσπέραν τὸ 9ον πείκτον Σύνταγμα, 2 λόχοι τοῦ 10ου, δύο ἱλαὶ ἱππικοῦ καὶ δύο πεδινὰ πυροβολαρχίαι. (ἀκολουθεῖ)

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΝ ΗΠΕΙΡΩ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ

Οἱ δύο ἀντίπαλοι στρατοί, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐναρξέως τῶν ἐχθροπραξιῶν, εἶχον τροποποιήσει τὰς θέσεις τῶν σωμάτων τὰς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένας κατὰ τὸ τελευταῖον δεκάτημερον τοῦ Μαρτίου.

Τοιουτοτρόπως τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ ἡ 1η μεραρχία (τοῦ Ὁσμὰν πασσᾶ) εὐρίσκετο εἰς τὰ περίξ τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῶν Πέντε Πηγαδιῶν, ἔχουσα πέντε χιλιάδας ἀνδρας κλιμακηδόν ἐπὶ τῆς μεθορίου, εἰς τὴν Πλάκκαν, τὸ Συράκον καὶ τὸ Μίτσον. Ἡ 2α μεραρχία (τοῦ Μουσταφᾶ Χιλμῆ πασσᾶ) εἶχε κατανείμει τὰς δυνάμεις τῆς ὡς ἐξῆς :

Τῆς 1ης ταξιαρχίας τοῦ Ναζὶφ πασσᾶ τρία τάγματα εὐρίσκοντο πλησίον τῆς Ἀρτης καὶ πέντε ὀπισθεν τῶν πρώτων, πρὸς τὸν Λαῦρον ποταμόν. Ἡ 2α ταξιαρχία τοῦ Σουλεϊμᾶν πασσᾶ κατεῖχε τὰ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Ἰμαρέτ καὶ τῆς Βλαχέρνας χαρὰκώματα μετὰ τὰς προφυλακὰς τῆς κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ. Ἐν τάγμα ἦτο ὠρισμένον, ὅπως φυλάσσει τὴν γέφυραν τῆς Ἀρτης. Ἐκτὸς αὐτῶν 3 τάγματα (δύο νιζάμηδων καὶ ἓν ρεδίφηδων) ἀπετέλουν τὴν φρουρὰν τῆς Πρεβέζης ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Φεϊζῆ-βέη.

Τὸ πεδινὸν καὶ ὄρεινόν πυροβολικὸν τῶν Τούρκων ἦτο κατανεμημένον μετὰξὺ Ἰωαννίνων, Μετσόβου, Πλάκκας, Λούρου, Χανοπούλου καὶ Γριμπόβου.

Τὰ φρούρια τῆς Πρεβέζης (πέντε τὸν ἀριθμὸν μετὰ μιᾶς περιβολῆς) ἦσαν ὠπλισμένα δι' εἰκοσι τηλεβόλων διαφόρου διαμετρήματος, ἡ δὲ πυροβολαρχία τῆς Σαλαώρας περιελάμβανε 4 πυροβόλα.

Πᾶσαι αἱ σπουδαῖαι θέσεις εἶχον ἐνισχυθῆ διὰ τῆς κατασκευῆς ἔργων τῆς προσκαίρου ὀχυρωτικῆς καὶ ἰδίως αἱ εὐρισκόμεναι πρὸς δυσμὰς καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀρτης.

Ἀς σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τὸ 1886 ὁ στρατηγὸς Φὸν δερ Γκόλτς εἶχε προτείνει εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν τὴν πλήρη ἐγκυκλίαν τῆς μεσημβρινῆς Ἡπείρου, μὴδὲ τῆς Πρεβέζης ἐξαιρουμένης, καὶ τὴν συγκέντρωσιν εἰς τὰ πρὸς νότον τῶν Ἰωαννίνων ὄρεινὰ μέρη ὅλου τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ τοῦ προσωρισμένου διὰ τὴν ἀμυναν τῆς ἐπαρχίας.

Ἡ δύναμις καὶ αἱ θέσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. — Τὸ πυροβολικὸν τῶν Ἑλλήνων

Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς διετήρησεν ὁπωσδήποτε τὰς ὑπ' αὐτοῦ καταληφθεῖσας θέσεις περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Μαρτίου. Μία μόνον μετακίνησις συγκεντρωτικὴ ἐγένετο πρὸς τὸ κέντρον. Τὴν 5ην Ἀπριλίου, αἱ 22 χιλιάδες ἀνδρῶν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, τὰς ὁποίας διέθετεν ὁ συνταγματάρχης Μᾶνος, ἦσαν ὡς ἀκολούθως κατανεμημέναι :

10 χιλιάδες ἀνδρες εἰς τὰ περίξ τῆς Ἀρτης, 8 χιλιάδες ἀπὸ Μπάνι εἰς Κομπότι. Χίλιοι εἰς Κραβασαράν. Χίλιοι εἰς Ἀκτιὸν καὶ Βόνιτσαν. Καὶ 2 χιλιάδες εἰς Ἀγναντα, Πράμαντα καὶ Κκαρρῦτας.

Πλεῖστα ἄτακτα σώματα μετὰ μικρὰς δυνά-

μεις ἑκαστον, ἐμάχοντο παρὰ τὸν στρατὸν τῆς Ἡπείρου, ἀλλὰ κατὰ ἐντελὺς ἀνεξάρτητον τρόπον. Τὴν ἀρχηγίαν τῶν σωμάτων αὐτῶν εἶχεν ὁ Σκαλτσοδήμος, ἄλλοτε βουλευτὴς Ἀργιρίου.

Πυροβολεῖν δι' ἐνδεκα τοπομαχικὰ (ἐννέα τῶν 8 καὶ 5 καὶ δύο τῶν 10 καὶ 5) ἦσαν κατεσκευασμένα ἐπὶ τῶν πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀρτης ὑψωμάτων (ὕψος 100 ἕως 160 μέτρα) καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ νοτίως τοῦ Πέτα ὁροπεδίου. Τὰ παλαιὰ πυροβολεῖον τῆς θέσεως Κεφάλι-Παναγίας, παρὰ τὸ Ἀκτιὸν εἰς ἀπόστασιν χιλιομέτρου μόνον ἀπὸ τῆς Πρεβέζης, ἦτο ὠπλισμένον διὰ 4 πυροβόλων.

Δύο διακεκριμέναι περίοδοι τῶν ἐν Ἡπείρῳ πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. — Ἡ ἐναρξὶς τῶν ἐχθροπραξιῶν.

Ἡ ἐν Ἡπείρῳ ἐκστρατεία περιλαμβάνει δύο περιόδους διακεκριμένας, τὰς ὁποίας θέλομεν ἐξετάσει χωριστά. Ἡ πρώτη περίοδος, ἀπὸ 6ης μέχρι 18ης Ἀπριλίου περιλαμβάνει τὴν διπλὴν ἐπίθεσιν τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Πέντε Πηγαδιῶν καὶ τῆς Πρεβέζης καὶ ἔπειτα τὴν ὑποχώρησιν πρὸς τὴν Ἀρταν. Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίοδον, ἀπὸ 19ης Ἀπριλίου μέχρι τῆς 5ης Μαΐου, τὸ ἑλληνικὸν Ἀρχηγεῖον ἀνασυντάσσει καὶ συγκεντρῶι τὰ στρατεύματά του εἰς τὴν Ἀρταν, καὶ ἐπιχειρεῖ δευτέραν ἐπίθεσιν, ἥτις καταλήγει εἰς τὴν μάχην τοῦ Γριμπόβου. Ἡ περίοδος αὕτη τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων τελειώνει διὰ τῆς ἀνακωχῆς τῆς 5ης Μαΐου.

Τὴν 6ην Ἀπριλίου, περὶ τὴν πέμπτην πρωινήν ὥραν, τὰ φρούρια τῆς Πρεβέζης ἤρχισαν τὸ πῦρ κατὰ τοῦ πυροβολεῖου τῆς θέσεως Κεφάλι-Παναγίας. Τὴν 8ην ὥραν τὸ πῦρ αὐτὸ ἐστράφη κατὰ τῆς «Μακεδονίας», ἀτμοπλοίου τῆς Παναλληνίου Ἑταιρίας, τὸ ὁποῖον μετέφερε τρόφιμα, πολεμοφόδια καὶ στρατὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας. Τὸ ἀτμόπλοιον βυλλόμενον μετ' ἐπιτυχίας καὶ κινδυνεύον νά καταποντισθῇ, μόλις κατῴρθησε νά ριφθῇ ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς παραλίας, ὅπου τὸ πλήρωμά του ἐσώθη κολυμβῶν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μαθούσα τὰ λαβόντα χώραν διέταξεν ἀμέσως τὸν ἀρχηγὸν τῆς Δυτικῆς Μοίρας τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου νά βομβαρδίσῃ τὴν Πρέβεζαν.

Ἡ μοῖρα τοῦ πλοίαρχου Κριεζῆ ἦτο διηρημένη εἰς δύο. Ἐντὸς τοῦ κόλπου τῆς Ἀρτης εὐρίσκοντο αἱ ἐπτὰ κανονιοφόροι, «Ἀκτιόν» «Ἀμβρακία», «Ἀφρόδεσσα», Α, Β, Γ, καὶ Δ. Ἐξωθεν δὲ τοῦ κόλπου καὶ παρὰ τὴν Λευκάδα εὐρίσκοντο ὁ «Βασιλεὺς Γεώργιος», ὁ «Ναύαρχος Μικούλης», ὁ «Εὐρώτας», δύο τορπιλλικὰ καὶ ἡ «Κίσσα», μικρὸν σκάφος, χρησιμεύον ἐν καιρῷ εἰρήνης εἰς τὴν τελωνιακὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους.

Αἱ ἐντὸς τοῦ κόλπου κανονιοφόροι ἤρχισαν τὸ πῦρ τὴν 11ην καὶ ἡμίσειαν π. μ. Αἱ Α, Β, Γ, καὶ Δ προσέβαλον τὸ πυροβολεῖον τῆς Σαλαώρας, αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πρεβέζης ὀχυρώματα. Τὰ ἐκ Λευκάδος καταφθάντα σκάφη ἔλαβον μέρος εἰς τὴν μάχην τὴν 2αν καὶ ἡμίσειαν π. μ. ἐπιτεθέντα κατὰ τῶν ἐπὶ τῆς παραλίας, δυτικῶς τῆς Πρεβέζης, πυροβολεῖων τῆς θέσεως Κεφάλι-Παναγίας ἐβοήθουν τὴν ἐπίθεσιν βομβαρδίζοντα τὴν πόλιν τῆς Πρεβέζης καὶ τὰ πλησίον ὀχυρώματα. Τοιουτοτρόπως 80 ἑλληνικὰ πυροβόλα ἐμάχοντο κατὰ 24 ἐν ὅλῳ τουρκικῶν.